

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

NR
59

RYNEK ZBÓŻ

stan i perspektywy

P Ó Ł R O C Z N I K

CZASOPISMO UKAZUJE SIĘ OD 1991 ROKU

ISSN 1231-3149

**ANALIZY
RYNKOWE**

Redakcja naukowa
Wiesław Łopaciuk

PAŹDZIERNIK 2020

KOMITET REDAKCYJNY:

Marian Podstawka
Stanisław Kowalczyk
Aldona Skarzyńska
Iwona Szczepaniak
Piotr Szajner

RECENZENT:

Ewa Rosiak

REDAKCJA NAUKOWA RYNKU ZBÓŻ:

Wiesław Łopaciuk

Oceny i komentarze prezentowane w Analizach Rynkowych są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów.
Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji,
które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w publikacji prosimy o podanie źródła.

Czasopismo przygotowano w Zakładzie Rynków Rolnych i Metod Ilościowych IERiGŻ-PIB
ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
Kierownik Zakładu – Piotr Szajner

PROJEKT OKŁADKI: Leszek Ślipki
SKŁAD: Barbara Walkiewicz
DRUK: Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB
Ark. wyd. 4,41

Spis treści

Reasumpcja	3
Summary	4
I. Światowy rynek zbóż	5
<i>dr inż. Wiesław Łopaciuk</i>	
<i>Institut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB</i>	
II. Polski rynek zbóż	11
1. Krajowe zasoby zbóż	11
<i>dr inż. Wiesław Łopaciuk</i>	
<i>Institut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB</i>	
2. Krajowe zużycie zbóż	14
<i>dr inż. Wiesław Łopaciuk, mgr Jadwiga Drożdż,</i>	
<i>mgr Wiesław Dzwonkowski</i>	
<i>Institut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB</i>	
3. Handel zagraniczny zbożami i produktami zbożowymi	24
<i>dr inż. Wiesław Łopaciuk</i>	
<i>Institut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB</i>	
4. Ceny zbóż na krajowym rynku	27
<i>dr inż. Wiesław Łopaciuk</i>	
<i>Institut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB</i>	
Aneks	30

REASUMPCJA

W sezonie 2020/21 na światowych rynkach zbóż wzrosły nadwyżki produkcji nad przewidywanym zużyciem w bilansie pszenicy, a w bilansie zbóż paszowych zmalały niedobory. W warunkach rekordowych zbiorów i nieco niższego stanu zapasów, całkowita podaż zwiększyła się o 2,1% do 2,79 mld ton. Przy wzroście zużycia o 1,7% do 2,21 mld ton i obrotów handlu zagranicznego o 3,1% do 402 mln ton, spowoduje to zwiększenie zapasów końcowych o 3,2% do 652 mln ton, co będzie dotyczyło pszenicy, a zapasy zbóż paszowych pozostaną zbliżone do ubiegłorocznych.

W 2020 r., w Polsce zbiory zbóż szacuje się na nienotowanym wcześniej, wysokim poziomie 33,3 mln ton, tj. o 15% wyższym niż w 2019 r. Wzrost wynikał przede wszystkim z wyższych niż w poprzednim roku plonów, przy niewielkim wzroście areal uprawy. W porównaniu z poprzednim rokiem, wzrosła produkcja wszystkich zbóż, w tym najbardziej mieszanek, owsa i żyta. W okresie żniw przebieg pogody nie stwarzał większych problemów, dlatego jakość ziarna była zadowalająca.

W sezonie 2020/21, pomimo znacznego wzrostu zbiorów, ale przy bardzo niskim poziomie zapasów na początku sezonu, krajowe zasoby zbóż zwiększyły się tylko o 1,5% do 34,8 mln ton, a całkowite

zasoby (z uwzględnieniem prognozowanego salda obrotów handlu zagranicznego) mogą wzrosnąć o niespełna 1% do 36,5 mln ton. Krajowe zużycie zbóż może zwiększyć się o 0,8% do 27,3 mln ton. Nie przewiduje się większych zmian spożycia i zużycia paszowego zbóż. Spodziewany jest wzrost zużycia przemysłowego. Obroty handlu zagranicznego zbożami prawdopodobnie zmaleją. Rozchody ogółem w bilansie zbóż mogą się zmniejszyć o blisko 2%, co pozwoliłoby na wzrost zapasów końcowych do 2,5 mln ton.

W 2019 r. nie było większych zmian wolumenu przemiałów zbóż. Dynamicznie wzrosła produkcja kasz. Zwiększyła się też produkcja mąk żytnich, a pszennych zmalała. Spośród produktów przetworzonych wzrosła produkcja makaronów i wyrobów ciastkarskich, natomiast pieczywa świeżego po raz kolejny zmalała. W 2020 r. przewiduje się nieznaczny wzrost przemiałów i produkcji większości wyrobów zbożowych, z wyjątkiem pieczywa świeżego.

W I półroczu 2020 r., w porównaniu z I połową 2019 r., zwiększyła się aktywność inwestycyjna przedsiębiorstw przetwarzających zboża, co wynikało ze wzrostu inwestycji w przemyśle paszowym i młynarstwie. Sytuacja ekonomiczno-finansowa całej branży była dobra, a osiągnięte wyniki finansowe dodatnie i na ogół lepsze

od średnich w przemyśle spożywczym. Najwyższe wskaźniki rentowności tym razem osiągnęli producenci makaronu.

W sezonie 2019/20 nastąpiła znaczna poprawa wyników handlu zagranicznego zbożami i produktami zbożowymi. Dodatnie saldo obrotów handlowych wyniosło 2,59 mld EUR, wobec 1,84 mld EUR w sezonie poprzednim. Wywóz zbóż i produktów zbożowych wyniósł rekordowe 8,62 mln ton (w masie produktu) i w porównaniu z sezonem 2018/19 był większy o 60,7%. Import tych produktów zmalał o 3,0% do 2,37 mln ton.

W sezonie 2020/21 eksport zbóż i przetworów zbożowych (w ekwiwalencie ziarna) przewiduje się na 6,8 mln ton, a import na 1,7 mln ton. Dodatkowo saldo handlu zagranicznego zbożami i ich przetworami może nieznacznie zmniejszyć do ok. 2,5 mld EUR.

W IV kwartale 2020 r. średnia cena pszenicy może wynieść 760-810 zł/t (pszenica paszowa – 740-790 zł/t, konsumpcyjna – 780-830 zł/t), a żyta 550-600 zł/t. W końcu sezonu (II kwartał 2021 r.) pszenica może kosztować średnio 790-840 zł/t (paszowa 750-800 zł/t, pszenica konsumpcyjna – 810-860 zł/t), a żyto 600-650 zł/t. Ceny kukurydzy mogą być o 5-10% wyższe od cen pszenicy paszowej.

Tabela
Bilans zbóż ogółem* (tys. ton)

Lata	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20 szacunek	2020/21 prognoza	2020/21 2019/20
Zapasy początkowe	10900	9760	9526	7410	6330	8335	5419	1607	29,7
Areal uprawy	7368	7377	7420	7292	7505	7710	7798	7805	100,1
Plony (t/ha)	3,84	4,31	3,76	4,07	4,23	3,46	3,70	4,25	114,9
Produkcja	28302	31792	27897	29687	31778	26657	28871	33198	115,0
Import	2134	1955	2342	2816	2242	2687	1976	1740	88,1
Ogółem zasoby	41336	43506	39764	39914	40350	37679	36266	36545	100,8
Zużycie krajowe:	25880	26708	26214	26190	27161	27355	27069	27285	100,8
- spożycie	5002	4973	4892	4852	4834	4794	4759	4752	99,9
- wysiew	1708	1708	1725	1261	1316	1376	1390	1401	100,8
- zużycie przemysłowe	2479	2511	2399	2597	2813	2889	2839	3054	107,6
- spasanie	15199	15941	15755	16038	16741	16935	16760	16750	99,9
- straty i ubytki	1492	1575	1443	1442	1458	1361	1321	1328	100,5
Eksport**	5697	7273	6140	7394	4854	4905	7589	6780	89,3
Zapasy końcowe***	9760	9526	7410	6330	8335	5419	1607	2481	154,3
Zapas/zużycie (%)	37,7	28,0	28,3	24,2	30,7	19,8	5,9	9,1	x

*) Łącznie z kukurydzą ale z wyłączeniem gryki i prosa

**) Łącznie z produktami zbożowymi w ekwiwalencie ziarna

***) Łącznie z zapasami interwencyjnymi

Źródło: GUS, szacunki i prognozy IERiGŻ-PIB

SUMMARY

In the 2020/21 season the world markets were featured with growing surpluses of wheat and shrinking shortages of feed grains. Under the conditions of bumper crops and slightly lower inventories total supply increased by 2.1% to 2.79 billion tons. Total disappearance is expected 1.7% up on the previous season and foreign trade 3.1% up which would result in a rise in closing stocks by 3.2% to 652 million tons. The rise would concern wheat while none of major changes in feed grains are to occur.

In 2020 cereal crops in Poland are estimated at a record 33.3 million tons, i.e. ca 15% up on 2019. The increase resulted from higher than in the previous year yields. As compared to 2019 the crops of all cereals increased with the highest increase for cereal mixes, oats and rye. Reflecting favourable weather conditions during the harvest the quality of new crop was satisfactory.

Despite a considerable rise in crops domestic supply of cereals in the 2020/21 season increased just by 1.5% to 34.8 million tons. Total supply (taking in to account envisaged balance of foreign trade) is forecast 1% up on 2019/20 at 36.5 million tons. Domestic use is forecast 0.8% up on

the previous season at 27.3 million tons. No major changes are forecast in human consumption and feed use while industrial uses are expected to increase. The volume of foreign trade is expected to decline. Total disappearance in the balance sheet would then be 2% down on the previous season, which would allow for an increase in closing stocks to ca 2.5 million tons.

None of major changes in cereal milling occurred in 2019. A dynamic increase in the production of groats was observed. The production of rye flour also increased while in the case of wheat flour a decline was reported. Among processed products the production of pasta and confectionary products increased while the production of bread declined. In 2019 a slight increase in millings and the production of cereal products is forecast (with exception of bread).

In the first half of 2020 as compared with the first half of 2019 the investment activities of the branch were on an upward path which reflected a rise in investments in feed industry and milling. The economic situation of the whole branch was stable with the results above the average for the entire food industry. The highest profitability ratios were observed in pasta production.

In the 2019/20 season a considerable improvement in the results of Polish foreign trade was reported. The surplus totalled 2.59 billion EUR, versus record 1.84 billion EUR in the previous season. The improvement resulted from bulk exports of grain. Export totalled record 8.62 million tons (in terms of product weight) and was 60.7% up on 2018/19. At the same time import declined by 3.0% to 2.37 million tons.

In the 2020/21 season the exports of grain and the cereal products (in terms of grain) is expected to decline to 6.8 million tons and imports to 1.7 million tons. The surplus in foreign trade is to fractionally decline to ca 2.5 billion EUR.

At the end of 4th quarter of 2020 average price of wheat is expected at PLN 760-810 per ton (PLN 740-790 per ton of feed wheat and PLN 780-830 per ton of breadmaking wheat) and average price of rye at PLN 550-600 per ton. At the end of the 2021/21 season (2nd quarter of 2021) wheat price is forecast at PLN 790-840 per ton (PLN 750-800 per ton and PLN 810-860 per ton respectively of feed and breadmaking wheat) while those of rye at PLN 600-650 per ton. Maize prices are likely to fluctuate some 5-10% above the prices of feed wheat.

Table
Grain balance sheet* ('000 t)

Seasons	2013/14	2014/15	2014/15	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20 estimation	2020/21 forecast	2020/21 2019/20
Opening stocks	10900	9760	9526	7410	6330	8335	5419	1607	29.7
Area sown	7368	7377	7420	7292	7505	7710	7798	7805	100.1
Yield (t/ha)	3,84	4,31	3,76	4,07	4,23	3,46	3,70	4,25	114.9
Crops	28302	31792	27897	29687	31778	26657	28871	33198	115.0
Imports	2134	1955	2342	2816	2242	2687	1976	1740	88.1
Total supply	41336	43506	39764	39914	40350	37679	36266	36545	100.8
Domestic use	25880	26708	26214	26190	27161	27355	27069	27285	100.8
- food	5002	4973	4892	4852	4834	4794	4759	4752	99.9
- seeds	1708	1708	1725	1261	1316	1376	1390	1401	100.8
- industrial uses	2479	2511	2399	2597	2813	2889	2839	3054	107.6
- feed	15199	15941	15755	16038	16741	16935	16760	16750	99.9
- wastes and losses	1492	1575	1443	1442	1458	1361	1321	1328	100.5
Exports**	5697	7273	6140	7394	4854	4905	7589	6780	89.3
Carryover stocks***	9760	9526	7410	6330	8335	5419	1607	2481	154.3
Stocks/use ratio (%)	37.7	28.0	28.3	24.2	30.7	19.8	5.9	9.1	x

**) Including maize (corn) but excluding buckwheat and millet*

****) Including cereal products in terms of grain*

*****) Including intervention stocks from 2004/05 onwards*

Source: CSO, authors' estimations and forecast.

W serii Analizy Rynkowe w najbliższym czasie ukążą się:

1. Rynek mleka (59) • październik 2020,
2. Rynek ryb (31) • październik 2020,
3. Rynek mięsa (59) • listopad 2020,
4. Rynek rzepaku (58) • listopad 2020,
5. Rynek ziemniaka (47) • listopad 2020,
6. Rynek owoców i warzyw (57) • grudzień 2020,
7. Rynek ziemi rolniczej (22) • grudzień 2020.

WARUNKI PRENUMERATY I SPRZEDAŻY

Zamówienia na prenumeratę i sprzedaż wersji papierowej i na e-wydania można składać bezpośrednio na stronie <http://ierigz.waw.pl/publikacje>.
Ewentualne pytania prosimy kierować na adres e-mail: dw@ierigz.waw.pl lub kontaktując się telefonicznie – Barbara Walkiewicz, tel. 22 50 54 685 w godz. 8⁰⁰–16⁰⁰.

Prenumeratę i sprzedaż pojedynczych egzemplarzy prowadzi Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB, 00-002 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20 (wejście od ul. Szkolnej 2/4), pokój nr 3.

Prenumerata roczna 1 egz. (2 numery) w 2020 r. wynosi 300 zł (w tym 8% VAT).

Zamówienia na prenumeratę wraz z dowodem wpłaty prosimy przesyłać na adres:

- Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy, Dział Wydawnictw, ul. Świętokrzyska 20
- e-mail: dw@ierigz.waw.pl

Przedpłaty na prenumeratę należy wpłacać na konto Instytutu:
PEKAO S.A. IV O/Warszawa nr 68 1240 1053 1111 0010 1493 6433
W tytule przelewu prosimy podać tytuł analizy i jej numer.

Druk i usługi poligraficzne dostosowane do Twoich potrzeb!

Wykorzystujemy nowoczesne systemy druku cyfrowego dające wierne odwzorowanie obrazu, pozwalające w krótkim czasie na druk czarno-białych i barwnych materiałów w najwyższej jakości.

W naszej ofercie znajdują Państwo **usługi drukarni** (wizytówki, ulotki, papiery firmowe, foldery, broszury, książki, gazetki reklamowe, plakaty, materiały szkoleniowe, nadruki na kopertach, widokówki, zaproszenia, identyfikatory, dyplomy, etykiety, naklejki) jak i cały wachlarz **usług intrologatorskich**.

Zaproponujemy indywidualną wycenę i dobór najlepszej techniki wydruku, aby otrzymany finalny produkt cechował się najlepszą jakością i atrakcyjną ceną.

Zapraszamy do korzystania z naszych usług

Dział Wydawnictw
ul. Szkolna 2/4

tel. (22) 50 54 520, (22) 50 54 430
fax (22) 50 54 636, e-mail: dw@ierigz.waw.pl

CENA 150 ZŁ

ISSN 1231-3149

Prenumerata (2 numery) w 2020 roku wynosi 300 zł (w tym 8% VAT).
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować
do Działu Wydawnictw Instytutu Ekonomiki Rolnictwa
i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego,
ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa. Tel.: (22) 505-46-85
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>